

HAANA NGAKII TE KAPAIWAHO O NGATI RANGIWEWEHI O TE ARAWA.

E te Etita, Te Toa Takitini.

I TE 27 o Hanuere nei kamutu te manawa ora i roto ia ia i Tarimano nei. He kuia i heke mai i roto i nga kawai nunui o nga tupuna rangatira o runga i a te Arawa me etahi atu o nga waka huhua i whitikia mai nei a Aotearoa. No te 29 rawa ka eke mai nga iwi ki te tangi. I konei hoki a Atirikona Himikini me toona ropu Minita. Ka mutu te tangi, ka haere nga whai-korero nga mihimihi nga poroporoaki ki te aitua. Katahi ka rangona, ka mohiotia hoki, ko te kuia nei e whaawhai ana ona tau ki te 100 mate nei. Ara kai tua o te ⁹⁰ tau. Ko ana uri i waiho ora ake i te Ao e 6 nga Tama; 5 nga Tamahine; 92 nga Mokopuna tuatahi; 64 nga Mokopuna tua-rua; 1 te Mokopuna tuatoru; huihui ai 168. A ko taana mihi whakamutunga ake ki ana tamariki i tona taha i taua wa. "Kai te pai koutou he tokomaha kia aroha kia koutou." No tenei takiwa te marae katoa, ka rereke nga whakaaro. Ka takoto ko nga mihi nga poroporoaki. Kamea etahi: "Kai te pai to haerenga itemea kua ki te Ao i ou uri." Ko etahi i mea "Kapai, whakatupuria ekoe kia hua kia tini e uri ki runga ite whenua haere ana koe." Kamea etahi: "Nau rawa i rite ai te Kupu a to tupuna a Tunohopu." "Haiaha ahau te mate noake ai itemea kua tupu taaku Pa Rito." Tera atu tera atu nga kupu.

Otira, ka titaha te ra (2.30 p.m.) ka haria ki te urupa, na te Atirikona Himikini nga kupu Kauwhau i tukua atu ai ia ki te kopu o te whenua ki te reo hoki o te Ariki i mea iho ra "Kauaka ahau e tangihia engari me tangi kia koutou, kia koutou tamariki." (Ruka 23: 28).

E nga iwi. "Nga mate hoki okona me tangi noatu i konei."

—*Na Wi Maihi Ereatara.*

HE HINGANGA TANIWHA.

No te 31 o nga ra o Tihema, 1923, ka hemo a Arapeta Rangi-ua i to ona kainga i Uwawa (Tologa Bay). Nga tau o tenei kaumatua 89 he nui te aroha ki taana pouaru ki ana tamariki, e 4 ana tamariki kei te ora 1 te mea taane e 3 nga mea wahine he nui ana mokopuna.

He mokopuna a Arapeta Rangiua a tetahi o nga rangatira o te Tairawhiti (Ngatiporou) na Rangiua. Tena kai te kite etahi o koutou i taana hainatanga i toona ingoa i roto i te Tiriti o Waitangi ko ia hoki tetahi o nga rangatira i haina i taua tiriti. Te korero a etahi o nga kaumatua ko Rangiua te kaumatua whakamutunga ki te nobo i roto i nga whare wananga. Ko te ingoa o toona whare wananga ko Te Rawheoro i tu i Parematu Uwawa. Ko tenei kaumatua hui hui katoa te matauranga ki